



REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET
Komisija za državno ureditev

7

Številka: 214-01/17-3/ EPA 2003-VII
Ljubljana, 9. 6. 2017

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je, na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), sprejela naslednje

P o r o č i l o

**k Letnemu poročilu Komisije za preprečevanje korupcije za obdobje
od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2016**

Komisija za državno ureditev (v nadaljevanju: komisija) je na 90. seji 7. 6. 2017 obravnavala Letno poročilo Komisije za preprečevanje korupcije za obdobje od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2016, EPA 2003-VII (v nadaljevanju: letno poročilo), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Komisija za preprečevanje korupcije (v nadaljevanju: predlagatelj).

Komisija **se je seznanila** z letnim poročilom.

* * *

Predlagatelj je predstavil tretje letno poročilo v tej sestavi senata. 2016 je število prijav, ki so jih prejeli v obravnavo, naraslo (za 77 v primerjavi z 2015). Služba za nadzor in preiskave je prejela v reševanje 1160 novih prijav korupcijskih dejanj in drugih kršitev po Zakonu o integriteti in preprečevanju korupcije (nadaljevanju: ZInPK), zavrženih je bilo 494 zadev, v obravnavo pa je bilo sprejetih 666 zadev. Na KPK se zavedajo, da s prijavami niso zaobsegli celotnega področja koruptivnih ravnanj v državi. Predlagatelj je izpostavil resno težavo, s katero se pri svojem delu srečujejo zadnje leto, delno pa tudi že prej. Gre za neustreznost pravne podlage, na kateri potekajo postopki pred KPK. Postopek za pripravo novele ZInPK pa traja že vse od novembra 2015, pri čemer se je država zavezala tudi mednarodnim organizacijam, da bo novela sprejeta 2016. Vprašanje postopka pred KPK je postalo vprašljivo junija 2016, ko je Vrhovno sodišče razveljavilo nekaj zadev KPK z obrazložitvijo, da postopek pred KPK ni zakonit, ker ne zagotavlja ustreznih procesnih pravic udeležencem v postopkih. KPK se je novim okoliščinam prilagodila tako, da je pri nekaterih vsebinskih zadevah upočasnila njihovo obravnavo zato, da bo končna odločitev sprejeta po spremembi novele ZInPK, ki bo uredila postopke pred KPK tako, da bodo skladni z zakonodajo. Zaradi te spremembe v delovanju je bilo mogoče v zadnjem času več časa posvetiti sistemskim zadevam, kot npr. zdravstvu in številnim problemom, ki ga tarejo (nabava zdravil, nabava medicinsko tehničnih pripomočkov ...).

Predlagatelj je zagotovil, da KPK spoštuje odločitve sodišča, so pa glede mnenja o zakonitosti postopkov pred KPK pričakovali, da bo Vrhovno sodišče bolj natančno obrazložilo svoje stališče, še posebej, ker je bila razlaga postopkov pred KPK v pol leta bistveno

spremenjena. Vrhovno sodišče je namreč februarja 2016 odločilo, da so postopki na KPK ustrezni in zakoniti, junija 2016 pa je bilo stališče Vrhovnega sodišča nasprotno, da postopki niso zakoniti. Predlagatelj je opozoril, da ni šlo za nestrokovnost KPK, ampak za spremembo sodne prakse, čemur KPK ne oporeka. Glede novele ZInPK je predlagatelj izpostavil nekaj rešitev, za katere na KPK menijo, da niso ustrezne in predlogi sprememb ne ponujajo zadovoljivih rešitev za delovanje KPK.

KPK se je na sistemskem nivoju kritično opredelila do stališč Ministrstva za zdravstvo (v nadaljevanju: MZ) in Ministrstva za javno upravo (v nadaljevanju: MJU), ki rešitev vseh problemov z naročili v zdravstvu vidita v skupnem javnem naročanju. KPK opozarja, da temu ni tako in ministrstvoma so predstavili priporočila KPK za takšne primere. V njih so opredelili nujnost priprave standardov za pripomočke, ki bodo onemogočali, da bi posamezni zdravstveni delavci odločali npr. o tem kakšno žilno opornico bo ustanova kupila. Stroka naj dogovori standarde in standardiziran spisek opreme in zdravil in če poleg dodajo še evropske cene, bo problem bistveno manjši kot doslej. Ukvarjali so se s kadrovskimi zadevami v podjetjih v državni lasti in na nivoju države, veliko so se ukvarjali z SDH in DUTB zaradi zunanjih svetovalcev in porabe denarja zanje.

Predlagatelj je predstavil vzpostavitev novega spletnega orodja Erar 2016, ki je nadomestil Supervisor. Na KPK menijo, da gre za še boljši program, naložen je na strežnikih MJU, kar zagotavlja tudi večjo varnost osebnih podatkov. KPK veliko pozornost posveča preventivnim dejavnostim, osnovno orodje pri tem je načrt integritete, ki ga ima javna uprava, s katerim sama zaznava nekatera možna tveganja in pripravlja ukrepe za odpravo tveganj. KPK vodi elektronski register tveganj, ki se dnevno dopolnjuje. KPK je aktivna v mednarodnem okolju, najbolj so aktivni v organizacijah, v katerih zastopajo Slovenijo - GRECO, OECD, OZN. Zadnji del letnega poročila predstavlja ocena stanja in del tega je tudi statistika o kriminaliteti na področju korupcije. Statistika izkazuje povečanje števila kaznivih dejanj na področju korupcije.

* * *

Komisija je uvodoma pohvalila pripravo letnega poročila, ki je kratko in pregledno, prav tako omogoča primerjavo s prejšnjimi poročili.

Člani komisije so izpostavili vprašanje, kaj se dogaja s pripravo že dalj časa obljubljene novele ZInPK, kako daleč je priprava predloga zakona, na kakšen način se KPK usklajuje s pristojnim ministrstvom, kateri so glavni poudarki novele in še posebej, če bo novela razrešila težavo glede zakonitosti postopkov pred KPK. Predlagatelj je v zvezi s temi vprašanji članom komisije pojasnil, da se je novembra 2015 začela razprava o noveli. Takrat je področje korupcije in priprava zakonodaje spadalo pod MJU, s katerim je tekla dobra komunikacija; sodelavci KPK so bili v delovni skupini za pripravo novele. Marca 2016 je bil pripravljen predlog novele, temu je sledila sprememba Zakona o državni upravi, ki je pristojnost sistemske korupcije prenesla z MJU na Ministrstvo za pravosodje (v nadaljevanju: MP), s čemer je bila prenesena tudi pristojnost priprave zakonodaje na MP in KPK k nadaljevanju postopkov ni bila več povabljen. Decembra 2016 je bil pripravljen nov predlog novele, ki po mnenju predlagatelja vsebuje nekaj neposrečenih rešitev. Predlagatelj je člane komisije opozoril, da se predlaga odvzem pristojnosti obravnave korupcije na konkretnem nivoju, kar po mnenju KPK pomeni, da nič več ne govorimo o ničelni toleranci do korupcije. KPK pa ostaja pristojnost na področju integritete. Drugi predlog v noveli je, da bi enostavnejše zadeve, ni pa jasno, katere so to, v celoti pripravljali strokovni sodelavci KPK in jih ne bi več sprejemal senat. Predlagatelj je na komisiji izpostavil, da je tak prenos odgovornosti na uslužbenca nesprejemljiv, saj je senat odgovoren za delo in odločitve KPK. Predlagatelj je člane komisije opozoril na predlog pogoja osebnostne primernosti za opravljanje funkcije članov senata KPK, s čemer ni nič narobe, če se nanaša na razpis za člane senata.

Sprožitev postopkov za razrešitev članov senata na tej podlagi med mandatom pa predlagatelj ocenjuje kot izvajanje političnega pritiska na senat KPK. Komisiji je predlagatelj izpostavil tudi nekatere njihove pripombe, ki pa so bile pri pripravi novele upoštevane. Tako se je uredilo področje osebnih podatkov, do katerega je bila ves čas delovanja KPK kritična Informacijska pooblaščenka. Predlog novele tako vsebuje rešitev, da v primeru, če se zadeva pred KPK nanaša na javni denar in javno dejavnost, KPK lahko pridobiva, obdeluje in objavlja podatke.

Člane komisije je zanimalo delovanje KPK na področju ocenjevanja korupcijskih tveganj v osnovnih in srednjih šolah, ki je bilo v letnem poročilu posebej izpostavljeno. Zanimalo jih je, ali se pojavljajo kakšne posebnosti in kako obsežno je to področje v javnih šolskih zavodih in kakšni so lahko ukrepi za preprečevanje teh tveganj. Predlagatelj je komisiji pojasnil, da so v javnih zavodih - vrtci, osnovne in srednje šole - napravili oceno tveganj na področju korupcije in prišli do nekaterih spoznanj, ki se v nekaterih segmentih pokrivajo z ugotovitvami javnih ustanov samih, nekatere ugotovitve KPK in javnih ustanov pa se bistveno razlikujejo. Ocena se je pripravila na podlagi načrtov integritete, ki jih imajo ustanove. Problemi so zelo različni; tako je v eni šoli lahko problem napredovanje učiteljev ali pa imenovanje ravnateljev, v drugi šoli pa tega ne vidijo kot težavo. Na podlagi njihovih ocen je prišlo tudi do spremembe pri imenovanju ravnateljev v javnih zavodih tako, da minister za izobraževanje, znanost in šport zdaj lahko zavrne imenovanje ravnatelja. Nekatere šole so ocenile kot velik problem ocenjevanje v šolah, ki se kaže prek različnih pritiskov staršev in problematiko glede sprejemanja daril učiteljem, ki lahko preidejo mejo primernosti. Predlagatelj je na komisiji ocenil, da ne gre za izjemno problematično področje, so pa odkrivali nekatere okoliščine, ki jih je vredno obravnavati in nanje opozarjati.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Rajko Fajt.

Rajko Fajt, l.r.
predsednik